

Kopie

Afgeleverd aan: mr.

Uitsluitend voor bestuurlijke inlichting - behoeften van
inwendige aard

Arrestnummer c/ 60 / 2022
Repertoriumnummer 2022 / 187
Datum van uitspraak 19 januari 2022
Rolnummer 2021/CO/32
Notitienummer parket-generaal

Mededeelbaar aan de
ontvanger

urbanisatie

Hof van beroep Antwerpen

Arrest

C4 kamer
correctionele zaken

Aangeboden op
Niet te registreren

COVER 01-00002504931-0001-0019-01-01-1

Het OPENBAAR MINISTERIE

tegen

68

rijksregisternummer
geboren te   op
wonende te
van Belgische nationaliteit

beklaagde

in persoon aanwezig en bijgestaan door mr.
advocaat bij de balie provincie

loco mr.

beiden

1. Ten laste gelegde feiten

Als dader of mededader in de zin van artikel 66 van het strafwetboek;

Te   tussen 31 mei 2016 en 14 maart 2017, op niet nader te bepalen data,

op de eigendom aldaar gelegen
huis en bouwland gekadastreerd als
met een globale oppervlakte van
eigendom van   (°   ,
ingevolge akte van 3 september 2013,

hetzij zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning, hetzij in strijd met de vergunning, hetzij na verval, vernietiging, verstrijken van de termijn van de vergunning, hetzij in geval van schorsing van de vergunning, hierna vermelde handelingen te hebben uitgevoerd, in bosgebied,

bij inbreuk op artikel 6.1.1.1° van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening,

- I. artikel 4.2.1.1°.a): het verrichten van navolgende bouwwerken, met uitzondering van onderhoudswerken: het optrekken of plaatsen van een constructie,

namelijk:

het afbreken van een bestaande hoeve en het herbouwen in cellenbeton van dit hoofdgebouw op een nieuw geplaatste vloerplaat in strijd met de vergunning van de gemeente dd. 30 mei 2016.

- II. artikel 4.2.1.1°.c): het afbreken, herbouwen, verbouwen en uitbreiden van een constructie,

namelijk in strijd met de bouwvergunning afgeleverd door de gemeente op 30 mei 2016, niet tot afbraak te zijn overgegaan van de vier bijgebouwen.

De feiten vanaf 23 februari 2017 omschreven als in strijd met artikel 6 al.1 van het Decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning een project dat bij of krachtens de decreten, vermeld in artikel 5, is onderworpen aan vergunningsplicht te hebben uitgevoerd, geëxploiteerd, verkaveld of een vergunningsplichtige verandering eraan te hebben gedaan, namelijk hetzij zonder voorafgaande omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen, hetzij in strijd met de vergunning, hetzij na verval, vernietiging of het verstrijken van de termijn van de vergunning, hetzij in geval van schorsing van de vergunning, stedenbouwkundige handelingen als vermeld in artikel 4.2.1 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening te hebben uitgevoerd of verder te hebben uitgevoerd. De schendingen worden bestraft overeenkomstig artikel 6.2.1 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

Verdachte tevens gedagvaard om, bij toepassing van art. 6.3.1. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, zich te horen veroordelen tot het herstel in de vergunde toestand door afbraak van de bijgebouwen conform de afgeleverde bouwvergunning, op vordering van het openbaar ministerie onder verbeurte van een dwangsom van 150,- Euro per dag bij niet uitvoering van het bevolen herstel, nl. binnen de termijn van 6 maanden na het in kracht van gewijsde treden van het vonnis.

Overgeschreven op het kantoor Rechtszekerheid

d.d. 30 september 2019

Ref.:

Bedrag: 230,00 euro

Fiscaal Deskundige

– Teamchef (get.)

2. Bestreden beslissing

2.1.

Bij het vonnis, op tegenspraak gewezen op 16 november 2020 door de rechtbank van eerste aanleg Antwerpen, afdeling Antwerpen, kamer AC1, werd als volgt beslist:

Op strafgebied

Ten aanzien van

Spreekt voor de tenlasteleggingen II vrij.

Veroordeelt voor de tenlastelegging I:

tot een geldboete van 4000,00 EUR, zijnde 500,00 EUR verhoogd met 70 opdecimen.

Boete vervangbaar bij gebreke van betaling binnen de wettelijke termijn door een gevangenisstraf van 90 dagen.

Verleent uitstel van tenuitvoerlegging wat betreft de geldboete voor een termijn van 3 jaar.

Herstelvordering

Beveelt lastens beklagde

dat het perceel huis met bouwland gelegen te gekadastreerd als afdeling met oppervlakte van en nr met oppervlakte in hun oorspronkelijke staat zullen hersteld worden, meer bepaald :

PAGE 01-00002504931-0004-0019-01-01-4

De afbraak van de nieuw gebouwde woning, met inbegrip van de vloerplaat en fundamenteën, het opvullen van de bouwput met zuivere teelaarde en de verwijdering van afbraakmaterialen van het terrein.

Deze maatregelen dienen uitgevoerd binnen een termijn van één jaar te rekenen vanaf het in kracht van gewijsde treden van huidig vonnis en onder verbeuring van een dwangsom van 150 euro per dag vertraging in het niet nakomen van het hiervoor bevolene met een maximum van 10.000,00 euro.

Machtigt de stedenbouwkundige inspecteur en de burgemeester de bevolen herstelmaatregel zelf uit te voeren, op kosten van veroordeelde indien niet voldaan is aan de bevolen herstelmaatregel binnen de voorziene termijn.

Zegt voor recht dat de veroordeelde gehouden is alle uitvoeringskosten, verminderd met de opbrengst van de verkoop der materialen en voorwerpen, te vergoeden op vertoon van een staat, begroot en invorderbaar verklaard door de beslagrechter;

Wijst het meer- en anders gevorderde af.

Veroordeelt tot betaling van:

- een bijdrage van 1 maal 200,00 EUR, zijnde de som van 1 maal 25,00 EUR verhoogd met 70 opdecimen, ter financiering van het Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en de occasionele redders
- een bijdrage van 20,00 EUR aan het Begrotingsfonds voor juridische tweedelijnsbijstand
- een vaste vergoeding voor beheerskosten in strafzaken. Deze vergoeding bedraagt 50,00 EUR
- de kosten van de strafvordering tot op heden begroot op 310,94 EUR

De kosten van herdaging begroot op 26,86 EUR, worden ten laste van de Belgische Staat gelegd.

2.2.

Er werd hoger beroep ingesteld tegen voormeld vonnis van 16 november 2020 op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg Antwerpen, afdeling Antwerpen:

- op 14 december 2020 door de beklaagde tegen alle beschikkingen,
- op 16 december 2020 door het OPENBAAR MINISTERIE tegen alle beschikkingen zoals vermeld in het grievenformulier.

2.3.

Er werd een verzoekschrift in de zin van artikel 204 Wetboek van Strafvordering ingediend op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg Antwerpen, afdeling Antwerpen:

- op 14 december 2020 door de beklaagde
- op 16 december 2020 door het OPENBAAR MINISTERIE.

3. Rechtspleging voor het hof

De zaak werd behandeld op de openbare zitting van 8 december 2021.

Het hof heeft hierbij gehoord:

- mevrouw de Voorzitter in haar verslag,
- het Openbaar Ministerie in zijn uiteenzetting van de zaak en in zijn vordering,
- de beklaagde in zijn middelen van verdediging, ontwikkeld door hemzelf en door zijn raadsman, voornoemd.

De neergelegde conclusie en stukken werden in het beraad betrokken.

4. Beoordeling van de ontvankelijkheid van de rechtsmiddelen en van de omvang van de hogere beroepen

4.1. Ontvankelijkheid van de hogere beroepen

1. De verklaringen van hoger beroep van de beklaagde en van het Openbaar Ministerie werden tijdig en regelmatig gedaan op de griffie van de rechtbank die het bestreden vonnis heeft gewezen.

2. Het verzoekschrift van de beklaagde zoals bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering werd tijdig ingediend ter griffie van de rechtbank die het bestreden vonnis heeft gewezen en de daarin bepaalde grieven zijn nauwkeurig.

3. Het verzoekschrift van het Openbaar Ministerie zoals bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering werd tijdig ingediend ter griffie van de rechtbank die het bestreden vonnis heeft gewezen en de daarin bepaalde grieven zijn nauwkeurig.

4. Gelet op het bovenstaande zijn de hogere beroepen van de beklaagde en het Openbaar Ministerie regelmatig naar vorm en termijn en ontvankelijk.

4.2. Omvang van de hogere beroepen

Het hof heeft ambtshalve geen grieven van openbare orde opgeworpen zoals bedoeld in artikel 210, tweede lid Wetboek van Strafvordering.

Gelet op de overwegingen onder rubriek 4.1. van dit arrest strekt de rechtsmacht van het hof zich daarom uit tot de beoordeling van de beschikkingen op strafrechtelijk gebied van het bestreden vonnis die betrekking hebben op de schuldvraag voor tenlastelegging I (waarvoor de eerste rechter beklaagde veroordeelde) en tenlastelegging II (waarvoor de eerste rechter beklaagde vrijsprak), de eventuele strafmaat en de herstellvordering.

5. Motivering ten gronde

5.1. Op strafrechtelijk gebied

1. Na nieuw onderzoek ter terechtzitting door het hof, en door de stukken van het dossier, is de schuld van de beklaagde aan de hem ten laste gelegde feiten onder I zoals hiervoor omschreven bewezen gebleven en blijft de schuld van de beklaagde aan de hem ten laste gelegde feiten onder II zoals hiervoor omschreven niet bewezen.

Hiervoor wordt verwezen naar de oordeelkundige redengeving van de eerste rechter, welke door beklaagde in hoger beroep niet weerlegd wordt en door het hof wordt beaamd en overgenomen voor zover deze door het hof hieronder niet als overtollig wordt beschouwd of er geen andere overwegingen voor in de plaats stelt.

2. Het hof stelt vooreerst vast dat geen discussie kan bestaan - en ook niet bestaat - over de vraag of er in deze zaak een constructie werd opgetrokken of geplaatst in strijd met de voorafgaande afgeleverde stedenbouwkundige vergunning. De feiten zijn immers duidelijk. De stedenbouwkundige vergunning van de gemeente die op 30 mei 2016 aan de beklaagde werd afgeleverd gaf toelating om handelingen uit te voeren aan het bestaande hoofdgebouw op voorwaarde dat de volumevermeerdering enkel zou ontstaan door het isoleren van de buitenschil. Wat daar ook de reden voor was en ongeacht de gerespecteerde volumeafmetingen, wat uiteindelijk overbleef van het oorspronkelijke hoofdgebouw kan niet anders worden omschreven dan een volledig nieuwe constructie. Voor het oprichten of plaatsen van dergelijke nieuwe constructie werd geen vergunning afgeleverd.

Dat er een inbreuk werd gepleegd op artikelen 4.2.1.1°.a en 6.1.1.1° VCRO staat derhalve vast. De beklaagde betwist echter dat hij daarvoor strafrechtelijk aansprakelijk kan worden gesteld en benadrukt het feit dat hij zich liet begeleiden door een professionele architect en aannemer.

Vooreerst werpt de beklaagde in conclusie op dat de eerste rechter onterecht zou hebben verwezen naar het huidige artikel 6.1.1.1° VCRO waarin het begrip “uitvoerder” zou worden gedefinieerd, aangezien deze bepaling pas werd ingevoerd met inwerkingtreding van 1 maart 2018, dus na de feiten. Het hof stelt vast dat de beklaagde hiermee wellicht de verwijzing door de eerste rechter naar artikel 6.1.1. VCRO bedoeld op pagina 5 van het bestreden vonnis, niet over het begrip “uitvoerder” maar over het begrip “overtreder” dat wordt gedefinieerd niet in artikel 6.1.1.1° VCRO maar in artikel 6.1.1.6° VCRO.

Dit verweer treft echter geen doel.

Belangrijk is dat de beklaagde onder tenlastelegging I correct werd vervolgd voor het misdrijf om als (mede)dader in strijd met de afgeleverde vergunning een stedenbouwkundige handeling te hebben uitgevoerd, namelijk een constructie te hebben opgetrokken of te hebben geplaatst, strafbaar gesteld door de op het moment van de feiten geldende wetsbepalingen van artikel 4.2.1.1°.a) en 6.1.1.1° VCRO, thans strafbaar gesteld door art. 6.2.1. VCRO.

Als opdrachtgevende bouwheer was de beklaagde alleszins als mededader in de zin van artikel 66 Sw. (van toepassing niet alleen op grond van het vroegere maar inmiddels vervangen artikel 6.1.3. VCRO, waar beklaagde in conclusie zelf naar verwijst, maar ook op grond van artikel 11 Bijzondere Wet tot Hervormingen der Instellingen) strafrechtelijk aansprakelijk voor de uitvoering van deze handelingen.

Waar de beklaagde met zijn verweer mogelijk (impliciet) doelt op het feit dat de omschrijving van de tenlastelegging I geen melding maakt en ook niet steunt op het vroegere en op het moment van de feiten geldende artikel 6.1.1.3° VCRO en de gelijkaardige bepaling die vandaag is opgenomen in artikel 6.2.2.7° VCRO – dit is de strafbare handeling om als eigenaar het plegen van bepaalde stedenbouwmisdrijven te hebben toegestaan of te hebben aanvaard – wijst het hof er op dat de bouwheer/eigenaar die opdracht geeft om een illegale constructie op te richten of te plaatsen meer doet dan toe te staan of te aanvaarden dat deze strafbare feiten worden gepleegd (bijvoorbeeld door een derde-huurder). De feiten werden aldus correct omschreven.

De verwijzing door de eerste rechter naar de definitie van “overtreder” in het huidige artikel 6.1.1.6° VCRO was in dat kader slechts relevant ter ondersteuning van de vaststelling dat de onder I ten laste gelegde feiten ook vandaag strafbaar zijn gebleven op grond van de in de omschrijving vermelde huidige strafbepalingen.

Dat de architect noch de aannemer werden (mee) vervolgd (en ook niet officieel werden verhoord) doet ook geen afbreuk aan de eigen strafrechtelijke aansprakelijkheid van de beklaagde als mededader en dit blijft een opportuniteitsbeslissing van het Openbaar Ministerie waarover het hof geen oordeel te vellen heeft.

De beklaagde bekritiseert op pagina 11 van zijn conclusie naar het oordeel van het hof wel terecht de overweging door de eerste rechter dat zou moeten worden aangenomen dat hij de werkelijke toestand van de woning had verzwegen, wetende dat hij anders geen vergunning zou bekomen om de woning af te breken en terug op te bouwen. Het hof gaat in het voordeel van de beklaagde niet uit van dergelijke “voorbodachtheid”. Tegelijk was deze overweging door de eerste rechter echter hoe dan ook overtollig voor het beantwoorden van de schuldvraag voor de tenlastelegging I. Het plegen van dit misdrijf vraagt immers geen ander moreel element dan het gewoon opzet.

Nu de beklaagde voorafgaand een duidelijke stedenbouwkundige vergunning met beperkende voorwaarden verkreeg en hij zelf toegeeft dat, nadat was gebleken dat de muren van het hoofdgebouw in veel slechtere staat waren dan aangenomen, er een werfbespreking met de architect en de aannemer plaatsvond waarin de gevolgde werkwijze werd besproken die uiteindelijk tot de nieuw opgerichte constructie heeft geleid, kan niet anders worden geoordeeld dan dat de beklaagde als opdrachtgever van die werken wetens en willens, dus opzettelijk handelde.

Waar de beklaagde aan de eerste rechter verder op pagina's 11 en 12 van zijn conclusie verwijt te hebben overwogen dat hij zich op voorhand had moeten vergewissen van de mogelijkheden voor het verbouwen van de woning, volgt het hof de beklaagde in het verweer dat hij er op grond van de afgeleverde vergunning mocht van uitgaan dat er op zich verbouwingsmogelijkheden mogelijk waren maar kan de beklaagde niet meer worden gevolgd waar hij aan zijn aansprakelijkheid wil ontkomen door er op te wijzen dat, éénmaal hij werd geconfronteerd met de bouwvallige toestand van de woning nadat de werken werden aangevat, hem werd voorgehouden door zijn architect en/of aannemer dat er geen sprake zou zijn van enige volume-uitbreiding en dat de woning er na afwerking net hetzelfde zou uitzien.

Het moet voor beklaagde op dat moment in ieder geval duidelijk geweest zijn dat zijn goedkeuring met de gevolgde werkwijze, of die nu het oorspronkelijke volume en het uitzicht bewaarde of niet, tot gevolg had of kon hebben dat het uiteindelijke resultaat van de werken een volledig nieuwe constructie zou zijn waarbij niets meer over bleef van het oorspronkelijke hoofdgebouw, zoals in realiteit is gebeurd. Het hof meent ook dat de beklaagde zich daarom niet kan beroepen op een onoverkomelijke dwaling, zoals hij ondergeschikt op pagina 14 van zijn conclusie doet, omdat hij verkeerd werd ingelicht door zijn architect en/of aannemer.

Ook zonder gespecialiseerde kennis van het omgevingsrecht zou het voor elke normaal voorzichtige burger/bouwheer-opdrachtgever duidelijk moeten zijn geweest dat een stedenbouwkundige vergunning zoals die werd afgeleverd voor een beschermd onroerend goed, gelegen in bosgebied, niet zou toelaten om werken te laten uitvoeren die zouden resulteren in een totale afbraak van de hoofdwoning en de nieuwe constructie zoals die er vandaag staat.

3. Wat de tenlastelegging II betreft heeft de eerste rechter terecht gewezen op het feit dat het niet (verder) doorvoeren van de afbraakwerken minstens gerechtvaardigd overkomt gelet op het stakingsbevel voor “alle werken aan de constructie op het perceel” dat aan beklagde werd afgeleverd. De vrijspraak wordt bevestigd. Het Openbaar Ministerie drong, ondanks het ingestelde (volg)beroep ter terechtzitting ook niet verder aan op een veroordeling voor deze tenlastelegging.

4. De beklagde werpt een overschrijding van de redelijke termijn in strafzaken op. Van dergelijke overschrijding is naar het oordeel van het hof geen sprake gelet op volgende vaststellingen:

- het dossier vertoont, gelet ook op het gevoerde verweer, enige technische complexiteit;
- het aanvankelijk proces-verbaal dateert van 15 maart 2017, wat betekent dat iets meer dan 4,5 jaar verlopen zullen zijn tot deze uitspraak;
- lopende het opsporingsonderzoek werd aan de beklagde wel de mogelijkheid (en tijd) gegeven om de toestand te regulariseren;
- er werd niet tot vrijwillig herstel overgegaan zodat het Openbaar Ministerie dagvaardde op 25 september 2019, dit is nog geen 2,5 jaar na de aanvankelijke vaststellingen;
- de behandeling in eerste aanleg kende geen onverantwoorde vertragingen, er werden besluiten gewisseld met het Openbaar Ministerie en het bestreden vonnis werd gewezen op 16 november 2020, dit is iets meer dan 1 jaar na de dagvaarding;
- op geen enkel moment is de bewijsgaring of het recht op verdediging van de beklagde in het gedrang gekomen door de sinds de eerste vaststellingen verlopen tijd;
- de behandeling in hoger beroep kende ook geen ongeoorloofde vertragingen en er werd opnieuw de mogelijkheid gelaten om te concluderen voor beklagde.

Bij de straftoemeting wordt rekening gehouden met:

- de persoon van de beklagde;
- zijn blanco strafregister;

- de omstandigheden en ernst van de feiten, die getuigen van een ongeoorloofde eigengereidheid en een gebrek aan respect voor de stedenbouwkundige voorschriften, waarbij wel wordt benadrukt dat het hof, anders dan de eerste rechter, in het voordeel van de beklaagde er niet van uitgaat dat hij reeds van bij aankoop en/of start van de werken kennis zou hebben gehad van de slechte staat van de woning;
- het verstrijken van de tijd sedert de feiten zonder dat er sprake is van het overschrijden van de redelijke termijn.

Het hof gaat niet in op het verzoek van beklaagde tot het verlenen van de opschorting nu dient te worden vastgesteld dat beklaagde tot vandaag niet vrijwillig is overgegaan tot het gevorderde herstel en dit hem ook onvoldoende zou wijzen op het ontoelaatbare van zijn handelingen.

Op grond van bovenvermelde overwegingen bevestigt het hof daarom de door de eerste rechter opgelegde bestraffing onder de vorm van een geldboete van 500 euro (te vermeerderen met de opdecimen), opgelegd met uitstel van de tenuitvoerlegging voor een proeftermijn van 3 jaar.

De beklaagde werd eveneens terecht veroordeeld tot de bijdrage aan het Slachtofferhulpfonds en aan het Begrotingsfonds voor juridische tweedelijnsbijstand, welke laatste bijdrage wel wordt geïndexeerd en ook tot de vaste vergoeding voor beheerskosten in strafzaken, welke eveneens wordt geïndexeerd.

5.2. De herstellordering

1. De gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur vordert het herstel in de oorspronkelijke staat. Dit houdt volgens de herstellordering in:

- de afbraak van de nieuw gebouwde woning
- de afbraak van alle bijgebouwen

(inclusief eventuele vloerplaat en fundamenteën), het opvullen van de bouwput met zuivere teelaarde en de verwijdering van de afbraakmaterialen van het terrein.

Deze herstellordering werd ingeleid per schrijven aan het Openbaar Ministerie van 18 maart 2019 volgens advies van de Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering (hierna “Hoge Raad”) van 28 februari 2019:

- negatief advies voor wat betreft de 2 bijgebouwen die niet het voorwerp uitmaakten van de stedenbouwkundige vergunning van 30 mei 2016 voor het “verbouwen van een zonevreemde woning en slopen van bijgebouwen”
- voor het overige positief advies.

2. Gelet op de verleende vrijspraak voor de feiten onder tenlastelegging II is de herstellvordering onontvankelijk voor wat betreft de gevorderde afbraak van bijgebouwen.

3. De beklaagde werpt op pagina 18 e.v. van zijn conclusie op dat het advies van de Hoge Raad – door de beklaagde steevast foutief aangeduid onder de oude naam ‘Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid – onwettig zou zijn en vraagt toepassing van artikel 159 Grondwet. Het gevolg daarvan zou volgens de beklaagde zijn dat de herstellvordering onontvankelijk is.

Het hof merkt vooreerst op dat de beklaagde hiermee uitgaat van een foutieve juridische premisse. Uit de eventuele beslissing om op grond van artikel 159 Grondwet een door de Hoge Raad verleend advies buiten toepassing te laten, volgt immers enkel dat in die zaak geen rechtsgeldig advies werd verleend binnen de door VCRO bepaalde termijn en dat de herstellvorderende overheid aan dit onwettig bevonden advies mag voorbijgaan (vergelijk Cass. P.14.1532.N 2 juni 2015). In dat geval komt het aan het hof toe om de wettigheid van de door de herstellvorderende overheid bij het Openbaar Ministerie ingeleide herstellvordering te beoordelen. Dit geeft echter niet automatisch de onontvankelijkheid van de herstellvordering tot gevolg.

Bovendien is er geen sprake van een onwettig advies. De beklaagde steunt zich op het feit dat de Hoge Raad zich bij zijn adviesverlening niet zou hebben gehouden aan het zorgvuldigheids- en redelijkheidsbeginsel. Meer specifiek wijst hij er op dat op het moment van de vaststellingen reeds 3 van de 4 bijgebouwen, aangeduid op het goedgekeurd inplantingsplan als te slopen, effectief waren gesloopt en verwijst daarvoor naar een luchtfoto van 27 maart 2017. De beklaagde werpt ook op dat het strafdossier geen grondslag biedt voor tenlastelegging II en dat het daarom kennelijk onredelijk zou zijn om middels de herstellvordering de afbraak van de nieuw gebouwde woning en de sloop van de 4 bijgebouwen opgenomen in de oorspronkelijke vergunning als te slopen te vorderen.

Het hof oordeelde hierboven reeds dat de herstellvordering onontvankelijk is voor zover zij betrekking heeft op de afbraak van de bijgebouwen. De door beklaagde ingeroepen onwettigheid kan alleszins geen betrekking hebben op het positief advies over de afbraak van de nieuwe gebouwde woning die in de plaats is gekomen van het hoofdgebouw.

4. Het sinds 1 maart 2018 in werking getreden artikel 6.3.1. VCRO bepaalt in §1 dat naast de straf de rechtbank, ambtshalve of op vordering van een bevoegde overheid, beveelt een meerwaarde te betalen en/of bouw- of aanpassingswerken uit te voeren en/of de plaats in de oorspronkelijke toestand te herstellen of het strijdige gebruik te staken. Dat gebeurt, met inachtneming van de volgende rangorde:

- 1° als het gevolg van het misdrijf kennelijk verenigbaar is met een goede ruimtelijke ordening, het betalen van een meerwaarde;
- 2° als dit kennelijk volstaat om de plaatselijke ordening te herstellen, de uitvoering van bouw- of aanpassingswerken;
- 3° in de andere gevallen, de uitvoering van het herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand of de staking van het strijdige gebruik.

De voorliggende herstellenvordering is, wat het hoofdgebouw betreft, gemotiveerd vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening: *“... De bestaande woning betrof een zonevreemde woning, waarvoor een aanvraag tot herbouwen niet vergunbaar is, gelet op de ligging ervan in ruimtelijk kwetsbaar gebied. De bestendiging van de zonevreemde toestand op het betrokken perceel is niet wenselijk, nu de bestemming van het gebied geen woningen toelaat. Bijkomend dient vastgesteld te worden dat de betrokken percelen te oosten effectief grenzen aan bebost gebied enerzijds en ten westen aan een aantal onbebouwde percelen anderzijds. Vanuit het oogpunt van de goede ruimtelijke ordening is het dan ook aangewezen voor dit soort zonevreemde woningen enkel verbouwing toe te laten en dus bijgevolg niet toe te laten dat eens de woning effectief is afgebroken, een volledig nieuwe constructie, zoals hier het geval is, opnieuw wordt gebouwd. (...)”*. Het hof verwijst ook naar de drievoudige toets zoals gemaakt door de Hoge Raad op pagina 3 van het advies.

In casu is het gevolg van het misdrijf niet kennelijk verenigbaar met een goede ruimtelijke ordening zodat enkel de tweede of derde herstelmaatregel aan de orde zijn.

De beklagde werpt op dat hij in het kader van een verzoek tot minnelijke schikking heeft voorgesteld “om het oude werkmanshuisje, inmiddels 70 jaar, en vastgesteld in de inventaris bouwkundig erfgoed, in haar ere te herstellen naar vorm, uitzicht, materiaalgebruik en kleurstelling”, zodat bouw- of aanpassingswerken kennelijk zouden volstaan om de plaatselijke ordening te herstellen. De beklagde gaat daarmee volledig voorbij aan de realiteit dat het oude werkmanshuisje waarover hij het heeft in realiteit niet meer bestaat en alleen nog sprake is van een volledig nieuwe constructie. Daaraan kunnen geen bouw- of aanpassingswerken gebeuren die de oude constructie zouden kunnen terugbrengen.

Enkel het herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand kan daarom volstaan om de plaatselijke ordening te herstellen.

5. Deze gemotiveerde herstellvordering van de gewestelijk stedenbouwkundige inspecteur, na (gedeeltelijk) positief advies van de Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering, is zowel intern als extern wettig en beoogt, binnen de weerhouden feiten, op gepaste, aangepaste doch noodzakelijke wijze het herstel van de gevolgen van de door de beklagde gepleegde misdrijven. Zij steunt op motieven van goede ruimtelijke ordening en is niet kennelijk onredelijk, zoals wordt opgeworpen door de beklagde.

Het hof herhaalt dat enkel het herstel in de oorspronkelijke staat door verwijdering van de in de vordering geviseerde nieuw gebouwde woning de goede ruimtelijke ordening kan herstellen.

Gezien de omvang en de aard van de inbreuken brengt de herstellvordering zoals gesteld en gehandhaafd voor de beklagde ook geen onredelijke last mee die het voordeel dat voor de ruimtelijke ordening zou ontstaan zou overstijgen.

6. Op grond van huidig artikel 6.3.1, §4 VCRO bepaalt de rechtbank een termijn voor de uitvoering van de herstelmaatregelen en kan, op vordering van de bevoegde overheid, ook een dwangsom bepalen.

De gewestelijk stedenbouwkundige inspecteur vordert een dwangsom van 250 euro per dag vertraging.

De beklagde gedraagt zich in conclusie naar de wijsheid van het hof over de gevorderde uitvoeringsmodaliteit van het herstel. Hij vraagt wel om geen dwangsommen te verbeuren boven een bedrag van 10.000 euro, zoals door de eerste rechter gebeurde.

De termijn voor het herstel wordt echter behouden op 1 jaar, zoals bepaald door de eerste rechter, vanaf het in kracht van gewijsde gaan van huidig arrest om de beklagde de nodige tijd te verschaffen om zich aan de hem bij dit arrest opgelegde verplichtingen te conformeren.

Bij de bepaling van deze termijn heeft het hof rekening gehouden met de tijd die reeds verstreken is sedert de eerste vaststellingen waarvan beklagde gebruik had kunnen maken om vrijwillig over te gaan tot herstel.

Het is gepast om ook een dwangsom op te leggen waarvan het bedrag, zoals ook door de eerste rechter, dient bepaald op 150 euro per dag vertraging indien niet vrijwillig door beklaagde wordt overgegaan tot het herstel van de plaats in zijn vorige toestand, zoals boven aangegeven, en dit binnen de opgelegde hersteltermijn van 1 jaar, met dien verstande dat die dwangsom zal verbeuren vanaf de eerste dag na de hoger vermelde hersteltermijn in zoverre het huidig arrest vooraf werd betekend. Dit houdt concreet in dat er geen dwangsomtermijn wordt toegestaan.

Het opleggen van een dwangsom moet beklaagde ertoe aanzetten de herstelmaatregel uit te voeren. De verplichting tot het uitvoeren van de herstelmaatregel komt toe aan beklaagde en niet aan de bevoegde overheid. Anders dan de eerste rechter ziet het hof geen aanleiding om deze dwangsom te beperken in de tijd, dan wel een maximumbedrag op te leggen.

Op grond van huidig artikel 6.3.4, §1 VCRO beveelt dit arrest dat de stedenbouwkundige inspecteur en de burgemeester ambtshalve in de uitvoering ervan kunnen voorzien in de plaats en op de kosten van de veroordeelde als de plaats niet binnen de door het hof gestelde termijn in de vorige staat wordt hersteld.

6. Wettelijke bepalingen

Het hof houdt rekening met volgende wettelijke bepalingen, de artikelen:

- 11, 12, 14, 24, 31 tot 37 en 41 van de wet van 15 juni 1935
- 152, 162, 185, 190, 190ter, 191, 194, 195, 199, 200, 202, 203, 203bis, 204, 209bis, 210, 211 en 212 van het Wetboek van Strafvordering
- 1, 2, 3, 7, 38, 40 en 66 van het Strafwetboek
- 4.2.1.1° a), 6.1.1.1°, 6.1.41.§§1 en 3, 6.1.45, 6.1.46 en 6.2.1 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (oud)
- 5, 6 al. 1, 296 en 397 van het decreet van 25 april 2014
- 4.2.1.1° a), 6.2.1.lid 1.1°, 6.3.1 §§1, 4 en 6, 6.3.4. §1 en 7.7.5. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (nieuw)
- 1 van de wet van 5 maart 1952
- 59 en 60 van de programmawet van 25 december 2016
- 1 en 8 van de wet van 29 juni 1964
- 58 van het KB van 18 december 1986
- 28 en 29 van de wet van 1 augustus 1985

- 4 §3, 5 en 10 van de wet van 19 maart 2017
- 6 van het KB van 26 april 2017
- 91 van het KB van 28 december 1950
- 1 en 2 van het KB van 28 augustus 2020
- 4 van de wet van 17 april 1878

7. Beslissing

Het hof,

Rechtdoende op tegenspraak;

Beslist op grond van de hoger vermelde redenen, binnen de perken van de hogere beroepen zoals hiervoor bepaald, als volgt:

Verklaart de hogere beroepen ontvankelijk,

Op strafrechtelijk gebied

Bevestigt het bestreden vonnis op strafrechtelijk gebied, op grond van bovenvermelde overwegingen, met dien verstande dat:

- de bijdrage voor het Begrotingsfonds voor juridische tweedelijnsbijstand wordt gebracht op 22,00 euro;
- de vaste vergoeding voor beheerskosten in strafzaken wordt gebracht op 52,42 euro;

Met betrekking tot de herstellvordering

Bevestigt het bestreden vonnis wat de herstellvordering betreft, met aanvulling van bovenvermelde motieven en met dien verstande dat:

- de herstellvordering onontvankelijk wordt verklaard voor zover zij betrekking had op de afbraak van alle bijgebouwen;
- de termijn voor het herstel begint te lopen vanaf het in kracht van gewijsde gaan van huidig arrest;
- geen maximum wordt gesteld op het bedrag waarvoor de dwangsom kan worden verbeurd;

De kosten

Laat de kosten van de herdaging in eerste aanleg en de kosten van het hoger beroep van het Openbaar Ministerie ten laste van de Staat;

Veroordeelt beklagde tot de overige kosten van de strafvordering en de herstellvordering in beide aanleggen, deze voorgeschoten door de openbare partij en in totaal begroot op 382,57 euro, al deze kosten ondeelbaar veroorzaakt zijnde door de thans nog weerhouden feiten.

Dit arrest is gewezen te Antwerpen door het hof van beroep, C4 kamer, samengesteld uit:

Kamervoorzitter

Raadsheer

Raadsheer

en in openbare terechtzitting van **19 januari 2022**

uitgesproken door   Kamervoorzitter

in aanwezigheid van het lid van het Openbaar Ministerie vermeld in het proces-verbaal van de terechtzitting

met bijstand van griffier

